

Eşmirza Oysullı

OÑMA-BİTME, KARAŞAY, ÇOQ YAŞAMA SEN, MÜFTİ!

Qırımniñ başı köp degil –
Olsa-olsa beş mırza.
Bütün Qırım adından
Olar çekerler imza.

Qırımniñ başı müfti olsa,
Üç cevapnen qayırdı.
Oñmasın da bitmesin,
Tiriley bizni ayırdı.

Eskadron için el qoyıp,
Birer medal taqtıñız.
Efendiler, azdıñız,
Qırımniñ canın caqtıñız.

Ne aytmağa bilmeymen,
Ulñ, qızıñ alsınlar.
Patşa bergen medalni
Qabiriñe salsınlar.

Cennetten dama isteme,
Ceennem için azır ol.
Halqniñ canın caqtıñız,
Cevabına azır ol.

Camige barsa yalannen,
Şu yalannen qaytacaq.
Öle qoysa bu hınzır,
Qabrinde ne aytacaq?

Horladıñız siz bizni,
Oñmay-ösmey qalıñız.
Şu medalniñ üstüne
Şapke de tilep alıñız.

Şapkeni kiyseñ başıña
Muradıña cetersiñ.
Halqniñ aqqın aşadıñ,
Qana, nasıl ödersiñ?

Çevre-çeti – gül-bağça,
Limonın alıp qoqladıñ.
Oñma-bitme, Karaşay,
Ortalıqni boqladıñ!

Oñma-bitme, Karaşay,
Çoq yaşama sen, müfti!
Yigirmi birde yaşlarımız,

Sizden sebep yer öpti.

Ber pıstavnı qoluna,
Cesaret etip atalmaz.
Qayda barsa, o hınzır
Günasından catalmaz.

Karaşaynı Alibey
Arabadan tüşürtti.
Traktirniñ içinde
Kötek bilen pişirtti.

Alibeyniñ torunı
Bastı-sökti közüne.
İygi toqat urdılar
Karaşaynıñ özüne.

Traktirniñ içinde,
Çay içkende tutuldu.
Nasibi bar, Karaşay
Ölmey-cetmey qurtuldu.

Aram emçek emizgen,
Karaşaynıñ anası.
Ali beyim sav bolsın
O – Qırımniñ babası!

Sabır etsin Karaşay,
Aççalmanday atlatır.
Eki közün Alibey,
Yumruğinen patlatır.

Delicannen zevq sürüp,
Sen dünyada ne kördiñ?
Fuqarege, öksüzge
Hayır etip ne berdiñ?

Gubernator, Karaşay,
Ekisi de bir dinde.
Grafdayın bir “baba”
Kerek eken bu künde.

Şu divanniñ qapısı
Gece-kündüz açılmay.
Grafdayın bir “baba”
Bu Qırımğa “tabılmay”.

Graftan qalğan bir ul bar,
O da caşlıq etecek.
O general olğancek,
Basımızğa cetecek.

Eşmirza dep aňsaňız,
Qardaşım dep sayarman.
Bu yırlarnı diňleňiz,
Gubernağa cayarman.

Bu Qırımniň babası
Men bellesem, beş mırza.
Bu yırlarnı çiqarğan,
Oysullı soqur Eşmirza.

BU QIRIMDA KİŞİ YOQ, SOLDATLIQQA KETECEK

Bu Qırında kişi yoq,
Soldatlıqqa ketecek.
Alağaçnı kördiňmi?
Başımızğa cetecek.

Söz aytmağa olmaysıñ,
Köz aldiňda darağaç.
Oldı endi olacaq,
Otqa cansın alağaç.

Yolğa çıqsam, toňaman,
Ayağım-qolum yalanğaç.
Harap etti Qırımni,
Otqa cansın alağaç.

Canım, anam, qaraçı,
Onbaşı niçün bağıra?
Golova cüre ev-saytın
Pyankege çağıra.

Taqatım ketti belimden,
Üyüm nasıl aqlayım?
Canım, balam, ketiňiz,
Endi qatıp saqlayım?

İçime sıyğan ballarım,
Dünyağa sıymadı.
Asker ketmey ağladı,
Köz yaşını tıymadı.

Azbardan çıqsa çıbırşıp,
Örüşke sıymay malları.
Qızıl bilet qolunda –
Salte bayniň balları.

Ayaqqa etik tiktiler,
Boğurdağın tar etip.
Soldat aldı padişa,
Anaylarnı zar etip.

Aruv Qırım yaşları
Sıqtırmaçnı kiyalmay.
“Vstavay, soldat” degende,
Köz yaşların tıyalmay.

Kazarmanıñ qapısın
Aylana da cüremiz.
Qazanında qaynağan,
Domuz etin köremiz.

Çoq calbardıq bayarğa,
Slâğa bizni cibermey.
Ne rastkelse aşaymız,
O da bizge elvermey.

Cañı ay tuvar caltırıp,
Taleke kelir şaltırıp.
Zabitlerniñ aldında
Biz turamız qaltırıp.

CANIM, BALAM, KETİÑİZ, SOLDAT OLIP QALMAÑIZ

Coldan altın tapsañ,
Egilib saqın almañız.
Canım, balam, ketiñiz,
Soldat olup qalmañız.

Şamdan çıkar alaca,
Taraq bilen toquñız.
Çaresini tapsañız,
Canım, balam, oquñız.

Sizler cavğa – duşmansız,
Elge iç bermeñiz.
Boş-boşuna siz, ballar,
Ayaq qağıp cürmeñiz.

Suvu şerbet Qırımniñ,
Toprağı onıñ altından.
Menim canım alınsın
Anayımniñ aldından.

Qırım degen iygi yer,
Qayıp kene körgeydik.
Anam, babam üçümüz
Biz bir yerde ölgeydik.

Rumeli degen “iygi yer”,
Sıñırdaşı Dayırdır.
Qayıñız, balam, Qırımğa,

İnşalla, soñu hayırdır.

At talimi pek qıyın,
Ecel qaza başıma.
Ne yapayım, yazılğan
Qara yazı başıma.

Öle qoysaq, bu yerde
Mezarımız cabılmaz.
Artımdan cılay qalmağa,
Qardaşlarım tabılmaz.

Gubernator, Karaşay –
Ekisi de bir dinde.
Olar da bizni qıynadılar,
Bunday ağır bir künde.

ALIMIZNI SORASAÑ, HAYIRĞA QALDI KÜNÜMİZ

Bu Rusiye kününde
Tek saqlandı dinimiz.
Alımızni sorasañ,
Hayırğa qaldı künümüz.

Ayağım-qolum yalanğaç,
Colğa çıqsam, toñaman.
Eşim-dostum körgende,
Bir laf etip oñaman.

Temiz qılabdan olmasa,
Kapik bersem qaytanğa.
Aqıqiy tarih bozula,
Uydurıla şaytanğa.

Sadaqa, hayır iç yoq,
Zor faqırnıñ alları.
Küflense de, anbarğa
Sıymay catqan malları.

Yaltadan minseñ poçtağa,
Peterburgğa cetersiñ.
Murat etseñ, padişa,
Ne olsa da etersiñ.

Bu furunnıñ içinde
Bizim aşlar pişemi?
Qırımniñ halqın ağılatmaq,
Şanıñızğa tüşemi!?

Dünya-dünya olmadı,
Yavm-beter kün-künden.

Bu Qırım pek nasipsiz,
İlişip tura bir qılnen.

İmperator – babañız,
Qırımı nasıl tüzetti?
Alğanıman qoluna,
Camilerni tüzetti.

Türlü yahşı şeylerden,
Bizler urba kiymedik.
Bütün ömür boyunca,
Kün yarığı körmedik.

Eger ketsek Qırımdan,
Bir taleke cegermiz.
Öle qoysaq qatermiz?
Biz asretlik çekermiz.

Suvu şerbet Qırımniñ,
Toprağı da altından.
Kimi yurttan ayrıldı,
Kimi evlât, hatından.

Öle qoysaq bu yerde,
Ne olur bizim alımız?
Üstümüzge ot biter,
Coyulır bizim qabrimiz.

Azı ketti Qırımniñ,
Azizler mindan avuşır.
Ölmegen qul, inşalla,
Asretine qavuşır.